

Obduktion – hvornår er der indikation herfor?

Introduktion

- Obduktion eller ej?
- Sundhedsloven
- Tilladelse til obduktion
- Udfyldelse af papirer
- Opfølgning efter obduktion

Obduktion eller ej?

- Er der lægelig indikation herfor?
 - Uafklarede forhold vedr. behandling og sygdomsforløb?
 - Afdelingens generelle holdning
 - Pårørende ønsker obduktion (pårørende kan *ikke* kræve obduktion!!)

Sundhedsloven

- Afsnit XIII – Ligsyn og obduktion m.v.
- Kapitel 54-57
- Omfatter dødens konstatering, ligsyn, indberetning til politi, retslægeligt ligsyn og obduktion, dødsattest og lægevidenskabelig obduktion

Sundhedsloven, kapitel 55

Indberetning til politiet

§ 179. Den læge, der tilkaldes i anledning af dødsfald, skal afgive indberetning til politiet,

- 1) når dødsfaldet skyldes et strafbart forhold, selvmord eller ulykkestilfælde,
- 2) når en person findes død,
- 3) når døden er indtrådt pludseligt og ikke er forudset af lægefaglige grunde,
- 4) når der er grund til at antage, at dødsfaldet kan skyldes en erhvervssygdom, der er omfattet af lov om arbejdsskadesikring,
- 5) når døden kan være en følge af fejl, forsømmelse eller ulykkelig hændelse i forbindelse med behandling eller forebyggelse af sygdom,
- 6) når dødsfald forekommer i Kriminalforsorgens institutioner, eller
- 7) når det i øvrigt ikke med sikkerhed kan udelukkes, at dødsfaldet skyldes et strafbart forhold, selvmord eller ulykkestilfælde eller dødsfaldet af andre grunde skønnes at kunne have politimæssig interesse.

Stk. 2. Ved dødsfald på sygehus eller lignende institution afgives den indberetning, der er nævnt i stk. 1, af den ledende læge.

Sundhedsloven, kapitel 56

Lægevidenskabelig obduktion

§ 187. Obduktion i lægevidenskabeligt øjemed og i forbindelse hermed udtagelse af væv og andet biologisk materiale kan efter reglerne i stk. 2-5 foretages på en person, som er død på eller som død er indbragt til et sygehus eller en lignende institution.

Stk. 2. Obduktion må foretages, såfremt afdøde efter sit fyldte 18. år skriftligt har givet sit samtykke til obduktion. Har afdøde givet sit samtykke til obduktion under forudsætning af de pårørendes accept, skal denne foreligge. I andre tilfælde må obduktion ikke finde sted, såfremt afdøde eller afdødes nærmeste har udtalt sig derimod eller indgrebet må antages at stride mod afdødes eller de nærmestes livsopfattelse, eller såfremt særlige omstændigheder i øvrigt taler mod indgrebet.

Stk. 3. Uden for de i stk. 2 nævnte tilfælde skal afdødes nærmeste, hvis opholdssted kendes, underrettes om den påtænkte obduktion med anmodning om at give tilladelse hertil. Obduktion må herefter foretages, såfremt afdødes nærmeste giver samtykke til indgrebet. Ønsker afdødes nærmeste ikke at tage stilling til det påtænkte indgreb, skal der oplyses om adgangen til at modsætte sig obduktion inden for 6 timer efter underretningen som nævnt i 1. pkt. Obduktion må tidligst foretages 6 timer efter denne underretning, medmindre afdødes nærmeste forinden har givet samtykke til obduktion.

Stk. 4. Er afdøde under 18 år, må obduktion kun foretages, såfremt forældremyndighedens indehaver har samtykket heri.

Stk. 5. Obduktion må først foretages, når ligsyn er foretaget. Obduktion må ikke finde sted, såfremt der skal foretages retslægeligt ligsyn eller retslægelig obduktion.

Tilladelse til obduktion

- Skriftlig tilladelse fra afdøde
 - Tilladelse fra pårørende, aktivt eller stiltiende
- Obduktion – hvornår er der indikation herfor
- Spørg kun de pårørende om tilladelse, hvis I ønsker, at obduktionen skal foretages!!

Udfyldelse af papirer

- Dødsattest, elektronisk eller papir. Den elektroniske dødsattest side 1 skal printes ud og underskrives.
- Obduktionsbegæring med udfyldning af *alle* påkrævede felter

Dødsattestens side 1

- Patientens data
- Dødstidspunkt og -sted
- 2. ligsyn, sikre dødstejn
- Kontakt til politi?
- Husk underskrift i den korrekte rubrik

Personnummer (CPR-nummer): (Ved dødt angives moders CPR-nummer)		-	Mand:	Kvinde:		
Fulde navn:						
Adresse:						
Postnr. og by:				Land:		
Sygeskringsoplysninger		Sygeskringsgruppe 1	Andet			
Dødtidspunkt:	Dato: / -	Klokkeslet:	Dørg:	Pige:		
Findetidspunkt:	Dato: / -	Klokkeslet:	(hvis dødtidspunkt er ukendt)			
Død på sygehushospice (navn):		Afdeling:				
Død på kendt adresse (vej):		Nr. Afgrænsede:				
Postnr. og by:		Plejhjem:	Eget hjem:	Andet:		
Dødssted uden adresse:						
Fundet død på kendt adresse (vej):		Nr. Afgrænsede:				
Postnr. og by:		Plejhjem:	Eget hjem:	Andet:		
Dødssted uden adresse:						
Dødsstegn:	Flggr:	Livens:	Cadaverasias:	Maceratio:	Andet:	
Attestudfyldende læges funktion:		Egen læge:	Vagtlæge:	Hospitalslæge:	Embedslæge:	Læge på hospice:
Ligsyn:	Dato: / -	Klokkeslet:				
Kontakt til politi:		Ja:	Nej:			
Elektroniske implantater:		Ja - og de(t) er fjernet	Ja - og de(t) er ikke fjernet	Nej	Ved ikke	

<p>A. Undertegnede læge har synet liget af ovenstående og forfundet ovennævnte dødstejn. Både afdel., at der ikke foreligger tilkynningsforhold, som omhandlet i Justitsministeriets bekendtgørelse om lægens adgang til at konstatere dødens indtræden, kretsløse ligsyn, udstede dødsattest og foretage obduktion § 1.</p> <p>Har ikke fundet omstændigheder af den i sundhedslovens § 179, stk. 1 nævnte art, og der er eller måske således ikke grund til mistanke om, at døden er forårsaget ved en fejlryddelse, j. Kirkeministeriets bekendtgørelse om begravelse og ligbrænding § 2, stk. 2.</p> <p>Dato: _____</p> <p>Underskrift: _____</p> <p>Lægens navn og adresse evt. stempel: _____</p>	<p>B. Undertegnede læge har synet liget af ovenstående og forfundet ovennævnte dødstejn. Bekræfter, at der ikke foreligger tilkynningsforhold, som omhandlet i Justitsministeriets bekendtgørelse om lægens adgang til at konstatere dødens indtræden, foretage ligsyn, udstede dødsattest og foretage obduktion § 1.</p> <p>Har fra politiet modtaget meddelelse om, at stedfunde indberetning eller sundhedslovens § 179, stk. 1, ikke giver anledning til retslegelig ligsyn, og at der intet er til hinder for, at ligbrænding kan finde sted, j. Kirkeministeriets bekendtgørelse om begravelse og ligbrænding § 2, stk. 2.</p> <p>Dato: _____</p> <p>Underskrift: _____</p> <p>Lægens navn og adresse evt. stempel: _____</p>
<p>C. Undertegnede embedslæge (retslæge) har ved retslegelig ligsyn fundet dødstejn eller andre forhold der er ulovlige med hensyn til best. Bekræfter, at der ikke foreligger tilkynningsforhold, som omhandlet i Justitsministeriets bekendtgørelse om lægens adgang til at konstatere dødens indtræden, kretsløse ligsyn, udstede dødsattest og foretage obduktion § 1.</p> <p>Dato: _____</p> <p>Underskrift: _____</p> <p>Embedslægens (retslægens) navn og adresse evt. stempel: _____</p>	<p>D. Politiets påbegyndelse af begravelse eller ligbrænding i medfør af sundhedslovens § 182, stk. 2, at der intet er til hinder for at liget begravnes, brændes eller - efter udstedelse af ligsyn - føres ud af landet.</p> <p>Dato: _____</p> <p>Underskrift: _____</p> <p>Politiets stempel: _____</p>

Personnummer (CPR nummer): (Ved døddet angives moders CPR-nummer) - Mand: Kvinde:

Fødselsnavn:

Dødsårsag Naturlig død Ulykke Selvmord Døds/Vald Uoplyst

Dødsårsag I. Det sygtoms-, misbrugs- og/eller skadesforløb der førte til døden		ICD 10	Tidsrum mellem sygdommens opståen og dødens indtræden
A	Den umiddelbare dødsårsag:		
B	Som var en følge af:		
C	Som var en følge af:		
D	Den tilgængelige dødsårsag:		

Dødsårsag II. Andre stadig aktive sygdomme, misbrug eller skader, der kan have medvirket til døden		ICD 10	Tidsrum mellem sygdommens opståen og dødens indtræden

Medicin, i forbindelse med forgiftning, medicinkvæmning og misbrug

Medicinsk præparat (handelsnavn):	ATC:
Medicinsk præparat (handelsnavn):	ATC:
Medicinsk præparat (handelsnavn):	ATC:

Hændelsessted ved ikke-naturlig død:

Transport-område Bolig-område Produktions-område Handels-område Skole og institution Sports-område Forlystelse og parkområde Fri natur Hav- og søområde Andet

Obduktion: Ingen: Forbud: Påbegj.: Anden:

Vesentlige obduktionsfund

Hvis yderligere undersøgelser er foretaget, specificer resultaterne heraf

Supplerende oplysninger

Date: _____ Afstedsende læges navn og stempel

Dødsattestens side 2

- Døds måde
- Dødsårsag
- Obduktion

Begæring af hospitalsobduktion

- Husk navn på pårørende
- Husk alle afkrydsninger og vedlæg dødsattesten
- Husk det klinisk oplæg – CAVE ”pårørende ønsker obduktion”

BEGÆRING AF HOSPITALSOBDUKTION

(Helt patienttab)

CPR nr. _____

Navn _____

Ved perinatalt dødsfald:

Maters CPR nr. _____

Maters navn _____

Patienten er afgået ved døden Hospitalets navn: _____

den: ____ / ____ 20 ____ kl. ____

En hospitalsobduktion består af en ydre og en indre undersøgelse af et død menneskes krop eventuelt med yderligere undersøgelser, herunder mikroskop samt visse kemiske og bakteriologiske undersøgelser. Obduktionen har til formål dels at fastslå dødsårsagen med størst mulig sikkerhed, dels at få kendskab til den eller de sygdomme, afdøde har lidt af, og endelig at kunne vurdere den foretagne behandling. Efter endt procedure lægges organerne tilbage i afdøde. Undtagelser er beskrevet under pkt. 5.

Før obduktionen kan foretages, skal nedenstående punkter udfyldes:

1. Samtykke (enten a, b eller c udfyldes)

- a) Der foreligger informeret samtykke til obduktion _____ (afdødes eller nærmeste pårørendes navn)
- b) Der foreligger stiltiende informeret samtykke til obduktion _____ (i henhold til vejledningens pkt. 5.1.7 på bagsiden) (navn på adspurgt nærmeste pårørende)
- c) Afdøde er under 18 år, og der foreligger udtrykkeligt samtykke fra forældremyndighedens indehaver _____ (navn på forældremyndighedens indehaver)

2. Der er foretaget ligsyn (*skal* være foretaget)..... ja
3. Kopi af dødsattest vedlagt (*skal* være vedlagt)..... ja
4. Samtykket omfatter, at der kan udtages væv og andet materiale til forskning eller undervisningsmæssig brug (i henhold til vejledningens pkt. 5.1.5 på bagsiden)..... ja nej
5. Samtykket omfatter, at hjemmen må udtages til udvidet neuropatologisk undersøgelse (indebærer længerevarende fiksering af hjernen uden mulighed for tilbagelægning i afdøde. Hjernen destrueres efterfølgende som bortopereret væv)..... ja nej
6. Særlige begrænsninger eller ønsker i øvrigt (skriv her) _____
7. Klinisk oplæg (*skal* udfyldes) _____

104400AMH (rev. 8/100 46)

Undertegnede læge erklærer herved, at Sundhedsloven, LBK nr. 95 af 7. februar 2008 er opfyldt, og at der er givet information i henhold til Sundhedsstyrelsens VEJ. nr. 100 af 07/12/2006 (Vejledning om samtykke til lægevidenskabelige obduktioner m.v. (hospitalsobduktioner) - uddrag på bagsiden).

Afdeling	Lægers navn (biobogstaver)
Dato	Lægers underskrift

Opfølgning efter obduktion

- Obduktionen fremvises til klinikerne
- Patologen udfærdiger obduktionsbeskrivelsen, som fremsendes til rekvirerende afdeling
- Rekvirenten udfylder side 2 af dødsattesten (obduktionsfund)
- Rekvirenten informerer de pårørende om obduktionsfund

Opsummering

- Der skal være lægelig indikation for obduktionen
- Husk at kontakte politiet i relevante sager
- Spørg kun de pårørende om tilladelse, såfremt I ønsker obduktion
- Udfyld papirerne korrekt
- Opfølgning efter obduktionen er rekvirentens ansvar

Tak for opmærksomheden

“It’s a little late to be asking for a second opinion – this is an autopsy.”